

KÖLTSÉGVETÉSI INTÉZMÉNYEK GAZDÁLKODÁSA

Dr. Fellegi Miklós

Egyetemi docens

Az állam funkciói

- **Adam Smith:** a külső védelem és a belső rend biztosítása; az igazságszolgáltatás és bizonyos közintézmények (*amelyeket az egyéneknek nem érne meg fenntartani*) működtetése
- **Abraham Lincoln:** ha a magánszféra egy szükséges feladatot nem tud, vagy csak rossz hatékonysággal, vagy igazságtalanul képes ellátni
- **Paul Samuelson:** a hatékonyság, a stabilitás és az igazságosság biztosítása

Az állam funkcióinak csoportosítása I.

- ***Szabályozó funkció:*** viselkedési szabályok megalkotása, azok betartásának ellenőrzése, valamint a feladatai ellátásához szükséges mértékben kényszer alkalmazása az állampolgáraival szemben
- ***Allokációs funkció:*** az erőforrások társadalmilag kívánatos elosztásának biztosítása (*közjavak, magánjavak*)

Az állam funkcióinak csoportosítása II.

- ***Stabilizációs funkció:*** kiegyensúlyozott és fenntartható gazdasági növekedés elősegítése, a teljes foglalkoztatottságot közelítő szint biztosítása
- ***Redisztribúciós funkció:*** a nemkívánatos piaci jövedelmek és vagyoni aránytalanságok korrigálása (*adóztatás, támogatások, transzferek*)

Az államháztartás felépítése

1. Szint

- Központi költségvetés (~47%)
- Társadalombiztosítási alapok
 - Egészségbiztosítási Alap (~12%)
 - Nyugdíjbiztosítási Alap (~15%)
- Elkülönített állami pénzalapok (~2%)

2. Szint

- Helyi önkormányzati szektor (~24%)

A központi költségvetés

- **Költségvetés:** egy várható időszak összes valószínűsíthető bevételeinek és kiadásainak összeállítása

JELLEMZŐI:

- **Pénzügyi terv:** naptári évre szólóan a közfeladatok ellátásához szükséges pénzeszközöket központosítja és újra elosztja
- **Pénzügyi alap:** állami és közfeladatok megvalósításához szükséges pénzeszközöket tartalmazza
- **Intézmény:** a végrehajtás során a gazdálkodás alanyává válik
- **Szolgáltatás:** feladatait saját maga, saját intézményein keresztül látja el
- **Transzfer:** támogatásokat, juttatásokat ad a társadalom különböző tagjainak, csoportjainak, preferált célok elérése érdekében

A központi költségvetés *főbb bevételei*

- Gazdálkodó szervezetek befizetései
- Fogyasztáshoz kapcsolt adók
- Lakosság befizetései
- Központi költségvetési szervek befizetései
- Helyi önkormányzatok befizetései
- Nemzetközi pénzügyi bevételek
- Pénzintézetek társasági adója és osztalékadója
- Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek

A költségvetési *bevételek* legnagyobb része *adókból*, illetve *vámok* és *illetékek* beszedéséből származik

A központi költségvetés *főbb kiadásai*

- Gazdálkodó szervezetek támogatása
- Fogyasztói árkiegészítés
- Felhalmozási kiadások
- A társadalombiztosítás közreműködésével folyósított ellátások
- Központi költségvetési szervek támogatása
- Helyi önkormányzatok támogatása
- Elkülönített állami pénzalapok támogatása
- Nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból eredő kiadások
- Adósságszolgálat, kamattérítés
- Általános tartalék és céltartalék

A központi feladatok szétosztása

- ***Központi feladatvállalás + Helyi önkormányzati szinten végzett tevékenység***
 - (pl. Magyarország, Franciaország, Hollandia, Olaszország, Nagy-Britannia, Japán, stb.)
- ***Szövetségi államok szintje***
 - (pl. Németország, USA, Kanada, Svájc, Ausztria)

A központi feladatok szétosztása az adott állam struktúrájától függ

A központi költségvetés szerkezeti rendje

- A központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak kötelező, részletezett struktúrában való bemutatása a *szerkezeti rend*
- A szerkezeti rend *elemei* közgazdasági szemléletű tagozódásban:
 - Fejezet
 - Funkciócsoport
 - Cím
 - Alcím
 - Előirányzat-csoport
 - Kiemelt előirányzat

Szerkezeti rend I.

- A *fejezet* a költségvetési tervezés, végrehajtás és beszámolás szempontjából önállóan felügyelt, irányított szervek és előirányzatok összessége (pl. Országgyűlés, Minisztériumok, stb.)
- A *cím* szervezeti és szabályozási szempontból összetartozó, tovább részletezett előirányzatok összessége (pl. központi költségvetési szerv, területileg szétagolt, de azonos tevékenységet végző költségvetési szervek, pártok támogatása, fejezeti kezelésű előirányzatok, stb.)

Szerkezeti rend II.

- Az *alcím* egy adott költségvetési címen belüli további bontásként jelenik meg (pl. az országos kisebbségi önkormányzatoknak nyújtott támogatás)
- Az *előirányzat-csoport* az alcímen belül közgazdasági tartalom szerint együvé tartozó bevételek és kiadások köre *működési* és *felhalmozási* költségvetés szerinti bontásban
- A *kiemelt előirányzat* az előirányzat csoporton belül tovább bontja a különböző jellegű kiadásokat

Szerkezeti rend III.

Működési költségvetés főbb kiadási kiemelt előirányzatai:

- Személyi juttatások
- Munkaadókat terhelő járulékok
- Dologi kiadások
- Ellátottak pénzbeli juttatásai
- Egyéb működési célú támogatások

Felhalmozási költségvetés főbb kiadási kiemelt előirányzatai:

- Intézményi beruházási kiadások
- Felújítás
- Egyéb intézményi felhalmozási kiadások
- Központi beruházási kiadások

A finanszírozás módjai

- ***Központosított modell:*** A felső szinten meghatározott és leosztott feladatok egyszerű végrehajtására korlátozódik a helyi szint szerepe, s a forrás előteremtés sem feladatuk
- ***Önkormányzati modell:*** A helyi döntéshozók elhatározásától függő eredmények születnek, amelyhez az erőforrások származhatnak: *adókból, állami támogatásokból, saját vállalkozásainak jövedelméből és saját kibocsátású kötvényekből*

Probléma

- Az adott körzetből származó jövedelemadó mekkora hányada maradjon helyben, s a központi költségvetés, mekkora részt osszon el újra az egyes települések között?
- Minél nagyobb rész maradjon helyben? *(az ott élők jövedelméről van szó)*
- A nagyobb rész újraelosztásra kerüljön? *(különben fokozódnának a területi egyenlőtlenségek, a hátrányos helyzetű régiók elmaradása tovább nőne)*

Az önkormányzatok funkciói

- Községi feladatok szervezése és finanszírozása
- A település gazdasági fejlődésének befolyásolása (*infrastrukturális fejlesztések, beruházások*)
- A községi feladatok megoldása lehet:
 - Központi (*jogbiztonság*)
 - Körzeti (*oktatás, egészségügy*)
 - Helyi (*bölcsőde*)

Az önkormányzatok gazdálkodása

- **Adóbevételek:** központi adóbevétel egy része; saját adókivetési jog gyakorlása
- **Állami támogatások:** helyi adók kiegészítése; helyben végrehajtott állami feladatok finanszírozása; ösztönzés bizonyos preferált feladatok ellátására; területi különbségek kiegyenlítése
- **Egyéb saját bevételek:** működésből származó ár- és díjbevételek; vállalkozási bevételek (*osztalék, bérleti díj*); hitelfelvételből, kötvénykibocsátásból származó bevételek

Társadalombiztosítás I.

JELLEMZŐI:

- Állami szabályozás
- Jogszabályi működés *(kötelezettségek, jogok)*
- Szociális kockázatok lefedése
- Nem nyereségorientált tevékenység
- Kötelező jellegű
- Csoportos ekvivalencia elv jellemzi

Társadalombiztosítás II.

FŐ FELADATAI:

- **Nyugdíjbiztosítás** (öregségi; rokkantsági; baleseti; özvegyi; árvaellátás; szülői; baleseti hozzátartozói)
- **Egészségbiztosítás** (gyógyító-megelőző ellátások; gyógyászati szolgáltatások; terhességi-gyermekágyi segély; táppénz; baleseti egészségügyi szolgáltatás; baleseti táppénz; baleseti járadék)
- **Szociális jellegű kiadások finanszírozása**

FŐ BEVÉTELEI:

- Munkáltatók és munkavállalók által fizetett járulékok
- A társadalombiztosítási vagyonból származó jövedelmek

Elkülönített állami pénzalapok

- Valamely pontosan meghatározott cél érdekében létrehozott olyan alap, amely az **állam** egyes **feladatait finanszírozza, államháztartáson kívüli forrásokat** is felhasznál és jellegéből adódóan az államháztartáson belüli, **elkülönített finanszírozást** tesz lehetővé (Központi Nukleáris Alap, Munkaerőpiaci Alap, Kutatási és Technológiai Innovációs Alap, Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi, Nemzeti Kulturális Alap, Szülőföld Alap)

ELŐNYEI:

- Bizonyos függetlenség a központi költségvetéstől
- Vállalatok és magánszemélyek szívesebben finanszíroznak konkrét célokat
- A pénzeszközök rugalmasan felhasználhatók
- Irányításuk demokratikus

HÁTRÁNYAI:

- A nyilvánosság elvének teljesülése korlátozott (az országgyűlés csak meghatározott időközönként tudja ellenőrizni a működését)
- A források elosztásánál nem érvényesülnek megfelelően a gazdasági preferenciák
- A közösségi funkciók ellátása független a gazdasági helyzettől
- Az állami pénzek kezelése decentralizálódik

Az államháztartás alrendszerének *adójellegű* bevételei I.

	Közvetlen	Közvetett
<i>1. Központi költségvetés</i>	Társasági adó Kereskedelmi és Játékadó	ÁFA Fogyasztási adó Jövedéki adó
<i>2. Helyi önkormányzatok</i>	Építményadó Telekadó Kommunális adó Gépjárműadó	Idegenforgalmi adó Iparüzési adó
<i>3. Megosztott bevételek (1-2) között</i>	SZJA	

Az államháztartás alrendszerének *adójellegű* bevételei II.

<i>4. Elkülönített állami alapok</i>	Szakképzési hozzájárulás Rehabilitációs hozzájárulás Munkaerőpiaci járulék	Központi műszaki fejlesztési hozzájárulás
<i>5. Társadalombiztosítás</i>	Társadalombiztosítási járulék Egészségügyi hozzájárulás	

Az államháztartás alapegyenlete

$$T(a) + T(y) \Leftrightarrow G + TR + N$$

- $T(a)$ = autonóm adók,
 - alapja nem függ a nemzetgazdasági jövedelem termelésétől és realizálásától (érték alapú, naturális alapú stb.) vagyonadó, vagy fejadó (poll tax) *Ez utóbbi olyan egyösszegű adó, ami sem az adófizető bevételeitől sem a kiadásától nem függ.*
- $T(y)$ = jövedelemfüggő adók,
 - magukba foglalják a közvetlen és közvetett adókat, amelyek bevételképződés és a költségvetési tervezés szempontjából különbözőképpen viselkednek
- G = kormányzati vásárlások
- TR = viszonzatlan pénzáttalások
- N = hitelkamatok

Puha költségvetési korlát

- Az államháztartás *költségvetési korlátja* puha. Ez azt jelenti, hogy kiadásait nem határolják be, korlátozzák bevételei.
- Az államháztartás bevételeit és kiadásait a fiskális politika határozza meg. E politika autonómiája a kiadási oldalon erősebb.
- Az államháztartás kiadásai autonómnak tekinthetők abban az értelemben is, hogy nem mutat együttmozgást a GDP alakulásával.

A költségvetési mérleg

- A költségvetési mérleg készülhet ***pénzforgalmi szemléletben***
 - csak a pénzmozgással járó tranzakciókat mutatják ki, így bevételek számít mindazon pénzmozgás, amely a beszámolási időszakban teljesült, ehhez hasonlóan kiadás az adott időszakban teljesült kifizetés. Ebben a szemléletben költségvetés pozíciója nem mutatja az állam vagyoni helyzetének változását
- ***eredmény szemléletben***
 - lényege, hogy abban a gazdasági eseményt a gazdasági érték keletkezésekor, átalakulásakor, átadásakor, megszűnésekor rögzítik, nem pedig a pénzügyi teljesítéskor. Ebben a szemléletben rögzített kiadás az állam vagyonát csökkenti, a bevétel pedig növeli

A magán- és kormányzati szektor

	Magán szektor	Kormányzati szektor
1. A gazdálkodás célfüggvénye	magán fogyasztás, jövedelem, vagyonérték maximalizálása;	újra választásra való törekvés; allokátori pozíció megszerzése;
2. Input jellege	munkaerő, gépek, berendezések, közbenső termékek	munkaerő és hosszú élettartamú állóeszközök;
3. Output jellege	magán jószág esetleg állam részére szállított közjószág;	közjavak, vagy közösségileg előállított magánjavak;
4. A finanszírozás forrásai	saját forrás és idegen forrás;	kényszer útján elvont bevételek, hitel, állami vagyon hasznosítása;
5. Kockázatok jellege	piaci kockázatok, pénzügyi és működési kockázatokat elsősorban a tulajdonosok, másodsorban egy szélesebb érdekhordozói kör viseli;	a gazdálkodás kockázatát a választópolgárok közössége viseli, pénzügyi és működési kockázatok az egyes intézményeknél;
6. Kontroll	piaci kontroll; tulajdonosi kontroll;	állami ellenőrzés rendszerei;
7. A pénzügyi-gazdálkodási problémák következményei	tulajdonosi érdek sérülése; csőd, felszámolás;	allokátori funkcióból való távozás kényszerei

A kincstár

- Az **állami kiadások** és **bevételek** egységes kifizető és beszedő helyének, információs rendszerének, a közkiadások folyamatba épített ellenőrzésének és könyvelésének integrált szerve

A KÖLTSÉGVETÉS EGYENLEGE

- Ha a folyó évben az állam bevételei meghaladják a kiadásait, akkor a költségvetési mérlegben többlet (**szufficit**) keletkezik, amely a **pénzkészlet növekedésében** vagy az **államadósság csökkentésében** jelenhet meg
- Ha a kiadások haladják meg a bevételeket, hiány (**deficit**) keletkezik, amely az **állami pénzeszközöket csökkenti** vagy az **államadósságot növeli**
- **Szufficit** esetén a költségvetés az **aktívák csökkentésével** (visszavásárol állampapírokat) vagy a **passzívák növelésével** (növeli a pénzbetétek arányát) **növeli a hitelnyújtási lehetőséget**
- **Deficit** esetén a kereskedelmi bankoknál lévő **állampapír állomány megnő**

Kincstári kör

Kincstári kör

A központi költségvetés

A központi költségvetési szervek

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai

A társadalombiztosítás központi hivatali szervei,
ezek igazgatási szervei és előirányzatai

Az MTA nem gazdasági társasági formában működtetett
szervei

Elkülönített pénzalapok

A Magyar Államkincstár feladatai

- Általános közgazdasági tevékenység (törzskönyvi nyilvántartás, tájékoztatási kötelezettségek, stb.)
- Költségvetési végrehajtói tevékenység
- Pénzforgalmi szolgáltatások
- Pályázatos támogatások és egyes alapokkal kapcsolatos tevékenységek
- Országos Támogatói Monitoring Rendszer
- Követeléskezelői tevékenység
- A törzskönyvi és egyéb nyilvántartások vezetése
- Család- és egyéb szociális támogatások folyósítása,
- Központi illetményszámfejtés

A Magyar Államkincstár pénzforgalmi szolgáltatásai

- Számlavezetés – Kincstári egységes számla
- Készpénzforgalom (Ft és valuta forgalmazás)
- Kártyaforgalom (Intézményi kártya, VIP ezüst v. arany kártya)
- Értékpapír-forgalmazás
- Hatósági letétkezelés
- Nemzetközi pénzügyi és fejlesztési intézményekkel együttműködés

Költségvetési szervek

Az államháztartás szervezeti rendszerét a *költségvetési szervek* alkotják, amelyek az államháztartás részét képező *jogi személyek*:

- Alaptevékenységként állami feladatot látnak el a társadalmi közös szükségletek kielégítése céljából (pl. közegészségügyi, szociális, oktatási, kulturális, tudományos kutatási, közigazgatási, közbiztonsági, védelmi, stb.)
- Feladatvégzési és ellátási kötelezettséggel bírnak
- A kijelölt szerv szakmai és gazdasági felügyelete mellett működik

A költségvetési szervek általános jellemzői

- Költségvetési gazdálkodást folytatnak
 - Bevételi előirányzatok teljesítésének kötelezettsége
 - Kiadási előirányzatok felhasználásának jogosultsága
- Gazdálkodásuk alapidokumentuma a költségvetés
- Tevékenységüket nem haszonszerzési céllal, hanem ellátási kötelezettséggel végzik
- Vagyonuk rendeltetése a közérdek szolgálata
- Pénzügyi forrásaik között kiemelt jelentőségűek a költségvetési támogatások, állami hozzájárulások és a saját bevételek
- A vezetőre széles körű felelősség hárul a gazdálkodással kapcsolatban

A költségvetési szervek jellemzői

Költségvetési szerv alapítása

- Országgyűlés
- Kormány
- Fejezet felügyeletét ellátó szerv
- Helyi önkormányzat
- Helyi kisebbségi önkormányzat
- Országos kisebbségi önkormányzat
- Köztestület
- Az alapításról alapító okiratban kell intézkedni

Költségvetési szervek gazdálkodása

1. Tervezés

Bevételi } előirányzatok
Kiadási }

Felügyeleti szerv jóváhagyása

2. Költségvetés
végrehajtása

Feladatok megvalósítása, egymásra
épülő gazdasági műveletek sorozata

1. Köt.vállalás

4. Utalványozás

2. Teljesítés

3. Érvényesítés

3. Beszámoló
elkészítése

Féléves és éves beszámoló

A költségvetési szervek ellenőrzése

Az államháztartási pénzügyi ellenőrzés alapvető célja számot adni arról, hogy az államháztartási pénzeszközökkel, vagyonnal szabályszerűen, szabályozottan, gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen gazdálkodnak-e

Az ellenőrzés kiterjed:

- a pénzgazdálkodásra, a vagyongazdálkodásra
- a jogszerűségre, a szabályozottságra,
- a gazdaságosságra, a hatékonyságra és az eredményességre

Költségvetési szerv megszüntetése

- Az alapító által meghatározott feladatát ellátni nem tudja
- Tevékenységét nem az alapító okirat szerint végzi
- Szolgáltatásai iránti kereslet megszűnt
- Az ellátandó feladat más módon vagy más szervezetben hatékonyabban valósítható meg
- A megszüntetésről megszüntető okiratban kell intézkedni

A költségvetés tervezése

- A *költségvetés* olyan pénzügyi terv, amely a tervévre vonatkozóan a teljesítendő, várható bevételeket, valamint a feladatok ellátásához szükséges kiadásokat előirányzatként tartalmazza
- A *költségvetés tervezése* az a folyamat, amelynek során a bevételi és a kiadási előirányzatokat tervezési módszerek segítségével meghatározzák

A költségvetés tervezés alapelvei I.

- **A *valódiság* elve**
 - A költségvetési előirányzatok ténylegesen létező, vagy reálisan várható szükségletekre, illetve bevételre vonatkoznak
- **A *pontosság* elve**
 - A reálisan felmért szükségletek ellátását biztosító kiadási előirányzatokat, valamint a szolgáltatásokért várható bevételeket a mindenkori árviszonyok, illetve jogszabályi előírások figyelembevételével kell összeállítani

A költségvetés tervezés alapelvei II.

- **A *takarékosság* elve**
 - A költségvetési előirányzatok kimunkálásánál és a költségvetés végrehajtásánál egyaránt érvényesíteni kell
- **Az *áttekinthetőség* elve**
 - A kiadásokat és bevételeket valamennyi költségvetési szervnél egységes elvek szerint csoportosítják
- **Az *egyensúly* elve**
 - A bevételi előirányzatok főösszege megegyezik a kiadási előirányzatok főösszegével (*bevételi többlet esetén a kiadások között feladat tervezhető, hiány esetén gondoskodni kell annak pótlásáról*)

A költségvetés tervezési feladatai

- Költségvetési szervek által ellátandó feladatok
 - Működés, fenntartás, felújítás, fejlesztés, stb.
- Várható bevételek számbavétele
 - Forráscsoportonként eltérő módszerek és információk
- Vagyoni helyzet felmérése
- Várható kiadások meghatározása
 - Tervévet megelőző év kiadásai, tendenciák, korábbi fejlesztések, beruházások hatásai, előrejelzések, stb.
- Pénzügyi egyensúlyi helyzet megteremtése
 - Bevételi és kiadási előirányzatok főösszegeinek összehasonlítása

Költségvetési mutatószámrendszer

- Természetes mértékegységben, ill. értékben kifejezett mutatók
 - Mérőegység (db, fő, nap, m², m³)
 - Mérőszám vagy mutatószám (eltartottak, férőhely)
 - Norma (élelmezési, anyag, létszám, kötelező, nem kötelező)
 - Feladatmutató (iskolai tanulócsoportok, kórházi ágyak: nyitó, záró, átlagállomány)
 - Normatíva (a feladatmutató egy egységére jutó bevétel, vagy kiadás)
 - Teljesítménymutató (gondozási, élelmezési, ápolási napok száma)
 - Kapacitáskihasználás (tervezett teljesítmény/optimum)

A költségvetés tervezési módszerei

- Bázis alapú tervezés
 - Előző év eredeti előirányzatát bázisként kezeli
- Programtervezés (programköltségvetés)
 - Cél \Rightarrow Program, feladat \Rightarrow Kiadási igény
- Nulla bázisú tervezés
 - Az ellátandó feladat mély tevékenységelemzése
- Normatív tervezés
 - Előző év teljesített kiadásai és befolyt bevételei alapján számított normatívák

Bázis alapú tervezés

- A bázisból kiindulva az előző évi, valamint a tervévi változások számszerű hatásainak beépítése a tervidőszak előirányzataiba

Tervezési kategóriák

- Szerkezeti változás
- Szintre hozás
- Előirányzat többlet

Szerkezeti változás

- Olyan pénzügyi gazdasági események, amelyek a tervévet megelőző évben történtek és kihatnak a tervév előirányzatára
 - Megszűnő feladatok előirányzatainak éves szintű törlése
 - A költségvetés általános és céltartaléka terhére engedélyezett nem egyszeri jellegű előirányzatok
 - Feladat átadásból, átvételből, intézmény korszerűsítésből származó előirányzatok
 - Kiemelt előirányzatok feladatstruktúra, többletbevétel miatti módosulása

Szintre hozás

- A tervévet megelőző év költségvetésében töredék évi hatással szereplő előirányzatok egész évre történő kiegészítése

Előirányzat többlet

- Többletfeladatok ellátása
- Ellátás színvonalának tartása
- Mennyiségi és minőségi fejlesztések

Bázis alapú tervezés előnyei-hátrányai

Előnyök

- Minden költségvetési szervnél alkalmazható
- Változásokat széleskörűen képes kezelni, azok hatásait számszerűsíteni
- Biztosítja a feladatok folyamatosságát
- Illeszkedik az államháztartási információs rendszerhez

Hátrányok

- Konzerválja a kialakult körülményeket
- Nem feladatra, hanem szervezeti egységekre irányul a tervezés
- Új feladatokat és helyzeteket, csak korlátozottan képes kezelni

Programkölségvetés

- A cél egyértelmű kijelölésén alapszik
- Összetett célrendszer esetén részcélokra bontható
- A célrendszer teljesülését részprogramok, feladatok szolgálják
- Alapvetően a meglévő szervezeti, intézményi rendszerhez rendeli a feladatmegvalósítást
- Előfordulhat szervezeten kívüli gazdasági egységek bevonása is
- A feladatellátás kiadásvizsgálatában elkülönülnek az egyes feladatok közvetlen és közvetett kiadásai

A programkötségvetés előnyei-hátrányai

Előnyök

- Az ellátandó feladatra és annak pénzügyi elemeire koncentrálnak
- Erőteljesen érvényesíti a hatékonysági szempontokat
- Magában hordozza az integráció lehetőségét feladatok és szervezetek között

Hátrányok

- Elszakad a kialakult szervezeti rendszertől
- Bizonytalan helyzetbe hozza a meglévő intézményhálózatot
- Nehéz a feladat- és a szervezeti rendszer összehangolása
- Nem illeszkedik teljesen a jelenlegi államháztartási információs rendszerhez

Nulla bázisú tervezés

- A meglévő szervezeti rendszer keretei között ellátandó feladatok részletes tevékenységelemzésén alapszik
- Az ellátandó feladat elemi tevékenységekre bontásához rendeli a szükséges kiadásokat
- A költségvetési javaslat három változatban készül el
 - Változatlanságot feltételezve
 - Visszafogást (15-25%) érvényesítve
 - Magasabb szintű előirányzattal számolva
- Tevékenységek felülvizsgálatára alkalmazzák, nagy munkaterhe miatt 5-6 évente

A nulla bázisú tervezés előnyei-hátrányai

Előnyök

- A folyamatok mély, részletes megismerését, elemzését teszi lehetővé
- Mentés a korábbi évek hibáitól, bizonytalanságaitól
- Alternatívákat dolgoz ki a legelőnyösebb változat kiválasztására

Hátrányok

- Rendkívül nagy a munkaterhe
- Nem mentes a tervalku körülményeitől

A normatív tervezés

- A költségvetési előirányzatok meghatározása
 - A tervévi változások hatásainak számszerűsítése
 - Kiadási és bevételi normatívák megtervezése, az előző év teljesített kiadásainak és bevételeinek felhasználásával
- A tervévi normatíva kimunkálása
 - Feladatmutató-átlagállomány változása
 - Automatizmusok
 - Kapacitáskihasználás változása
 - Minőségi fejlesztés

A normatív tervezés előnyei-hátrányai

Előnyök

- Könnyen áttekinthető, egyszerűen kivitelezhető
- Az azonos feladatot ellátó költségvetési szervek a tervnormatívák alapján könnyen összehasonlíthatók
- Könnyen követhető a végrehajtás és végezhető az ellenőrzés

Hátrányok

- Korlátozottan, csak azon költségvetési szervek esetén alkalmazható, amelyek kifejezhető feladatmutatóval rendelkeznek
- Nem korrigálja a megelőző év teljesítési adatainak előnytelen tartalmi elemeit, jellemzőit

A központi költségvetési tervezés eljárási rendje

- Költségvetési javaslat összeállítása
- Megküldés a felügyeleti szerv részére
- Felülvizsgálat
- Pénzügyminisztériumi egyeztetés
- Véglegesítés
- Jóváhagyás

A helyi önkormányzati költségvetési tervezés eljárási rendje

- Költségvetési koncepció összeállítása
- Költségvetési tervezet (javaslat) elkészítése
- Költségvetési rendeletervezet előterjesztése és elfogadása
 - Forrásonkénti bevételi előirányzatok
 - Működés és felhalmozás kiemelt előirányzatai
 - Felújítási feladatok célonként
 - Felhalmozási kiadások feladatonként
 - Önkormányzati hivatal költségvetése feladatonként
 - Több évre kiható feladatok
- Tájékoztatás az elfogadott költségvetésről

Költségvetési előirányzatok megváltoztatása

- *Előirányzat-módosítás: a költségvetés bevételi és kiadási főösszegének növelésével, csökkentésével járó változtatás*
- Sajátos esetek
 - Előirányzat zárolás
 - Előirányzat törlés
- *Előirányzat átcsoportosítás: egyidejű előirányzat csökkentéssel és növeléssel végrehajtott változtatás, a bevételi és kiadási főösszeg változatlansága mellett, amely csak a költségvetés belső szerkezetét érinti*

Előirányzat változtatására jogosultak

- Országgyűlés
- Kormány
- A fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetője
- Központi költségvetési szerv felügyeleti szerve
- Helyi önkormányzat képviselő testülete
- Költségvetési szerv

A pénzellátás, finanszírozás rendje

- A nem helyben képződő bevételek rendelkezésre bocsátása törvények által garantált formákban:
 - Intézményfinanszírozás
 - Teljesítményarányos feladatfinanszírozás
 - Nettó finanszírozás
 - Programfinanszírozás
- Más pénzellátás érvényesül a **központi költségvetési és az önkormányzati költségvetési szervek** gyakorlatában

Kincstári körbe tartozó költségvetési szervek

- Kiadási és bevételi előirányzat-különbözetként havi **időarányos** költségvetési felhasználási keret nyitása
- Az állammal, vagy a TB-alapokkal szembeni **tartozás** esetén legfeljebb a havi keret 50%-át a köztartozások fedezeti számlán zárolják
- Pénzügyi **fedezet hiányában** a fizetési kötelezettség nyilvántartásba vétele történik és csak a fedezet megléte mellett teljesül a köztartozások átutalása
- A Kincstár a fizetési megbízásokat megelőzően:
 - Likviditási vizsgálat: számla ellenőrzése
 - Fedezetvizsgálat: a meglévő szabad keret ellenőrzése

Programfinanszírozás

- Célja a fejezet kezelésű előirányzat, program, projekt cél szerinti felhasználásának követése
- Program: előre meghatározott, összetett célok kidolgozása és megvalósítása
- Projekt: önmagában is értelmezhető, többnyire egy-egy program legkisebb részét képező célok
- A programfinanszírozás alkalmazása:
 - Központi beruházások
 - Lakástámogatás, lakásépítési előirányzatok
 - Fejezeti kezelésű előirányzatok
 - EU-támogatásos programok

A helyi önkormányzatok finanszírozási rendje

- Az államháztartási törvény az átengedett személyi jövedelemadó és a normatív állami hozzájárulások pénzellátását szabályozza
- Az éves költségvetési törvényben a Parlament a feladatokhoz kötött támogatások kiutalási rendjét határozza meg
- Nettó finanszírozás rendje:
 - Normatív állami hozzájárulás
 - Átengedett személyi jövedelemadó
 - Helyi önkormányzatok működésével kapcsolatos, egyéb központi költségvetési támogatás, illetve előirányzat

Bankszámlarend

- A Kincstári Egységes Számla (KESZ) szolgálja a központi költségvetési kapcsolatok pénzforgalmi lebonyolítását
- A bankszámlavezetés rendjét kormányrendelet írja elő
- A Kincstár vezeti a kincstári körbe tartozó költségvetési szervek számláit, amelyek előirányzat feletti rendelkezési jogosultságot biztosítanak a számlatulajdonosoknak

A felügyeleti szervek számlái

- Előirányzat-felhasználási keret elosztási számla
- Maradványelszámolási számla
- Befizetési számla
- Előirányzat felhasználási keretszámla
- Célelszámolási forintszámla
- Fedezetbiztosítási forintszámla
- Központi beruházási keretszámla
- Programfinanszírozási keretszámla
- Devizaszámla
- Letéti számla

A központi költségvetési szervek számlái

- Előirányzat-felhasználási keretszámla
- Köztartozás zárolt fedezeti számla
- Fedezetbiztosítási számla
- Célelszámolási forintszámla
- Központi beruházási keretszámla
- Programfinanszírozási keretszámla
- Kincstári kártyafedezeti számla
- Devizaszámla
- Letéti számla

A helyi önkormányzat és költségvetési szerveik számlái

- A számlavezető hitelintézet évenkénti szabad megválasztása
- A gazdálkodást egy bankszámlán, a költségvetési elszámolási számlán köteles bonyolítani
- A jogszabályban meghatározott bevételek és kiadások elszámolására **alcímű** számlák nyitása:
 - Állami tulajdonból önkormányzati tulajdonba került lakóingatlanok elidegenítéséből származó bevételek
 - Kisebbségi önkormányzat pénzforgalmi elszámolása
 - Házi orvosi, fogorvosi szolgálat ellátása
 - Állami hozzájárulások elkülönítése
 - Fedezetbiztosítás elkülönítése
 - Rövid lejáratú bevételek elkülönítése
 - Egyéb, meghatározott célú pénzeszközök elkülönítése

A költségvetés végrehajtása

- A feladatok megvalósítása, az annak fedezetét képező bevételek beszedése és a kiadási előirányzatok felhasználása
- A költségvetés elkészítését, felülvizsgálatát és jóváhagyását követő operatív gazdálkodás
- Anyagi pénzügyi következményekkel járó intézkedések sorozata
- A nemzetgazdaság adott körülményei között valósulhat meg

A kiadási előirányzatok felhasználása

- A **kötelezettségvállalás** leggyakoribb formái
 - Alkalmazási okirat (*kinevezés, megállapodás, megbízás*)
 - Megrendelés (*fogyóeszközök beszerzése, szolgáltatások teljesítése*)
 - Vállalkozási, szállítási szerződés (*beruházások, felújítások, nagyobb mennyiségű áruszállítás*)
- Az **ellenjegyzés** lényege, hogy a jogosult személy aláírásával igazolja a kötelezettség-vállalás jogszerűségét, valódiságát, teljesíthetőségét

Az alkalmazható fizetési módok

- Átutalás
 - Egyszerű
 - Csoportos
- Beszedési megbízás
 - Azonnali
 - Csoportos
 - Váltóinkasszó
 - Határidős
- Okmányos meghitelezés (akkreditív)
- Készpénz-helyettesítő fizetési eszköz
 - Elektronikus
 - Távoli hozzáférést biztosító
 - Csekk
- Készpénzfizetés

A közbeszerzések szabályozása

Céljai:

- Az államháztartás kiadásainak ésszerűsítése
- Azonos beszerzések központosítása
- Eltérő árszintek korlátozása
- A közpénzek átlátható felhasználása
- A verseny tisztaságának biztosítása
- A korrupció visszaszorítása
- A belföldi áru-előállítás és munkaerő-foglalkoztatás elősegítése

A közbeszerzési törvény (Kbt.)

- Hatálya kiterjed az államháztartás mind a négy alrendszerére
- A törvény hatálya alá tartozó szervezetek együttvéve az **ajánlatkérők**
- A közbeszerzés ismérvei:
 - Értékhatár
 - Érték
 - Kezdési időpont
 - Tárgyi azonosság
 - Részekre bontási tilalom

Közbeszerzési értékhatárok

Árubeszerzés	Építési beruházás	Építési koncesszió	Szolgáltatás megrendelése	Szolgáltatási koncesszió
Közösségi értékhatárok				
133.000,- euró vagy 206.000,- euró	5.150.000,- euró	5.150.000,- euró	133.000,- euró vagy 206.000,- euró	133.000,- euró vagy 206.000,- euró
Nemzeti értékhatárok				
50.000.000,- Ft	100.000.000,- Ft	100.000.000,- Ft	50.000.000,- Ft	25.000.000,- Ft
Nemzeti értékhatárok alatti közbeszerzési értékhatár				
8.000.000,- Ft	15.000.000,- Ft		8.000.000,- Ft	

A közbeszerzési eljárás

Alapelvek:

- Az ajánlattevők esélyegyenlősége
- A nyilvánosság elve
- A külföldiekkel egyenlő elbánás

Az eljárás fajtái:

- Nyílt
 - Valamennyi érdekelt ajánlatot tehet
- Meghívásos
 - Csak az ajánlattevő által meghívottak tehetnek ajánlatot
- Tárgyalásos
 - A felek szabadon tárgyalnak bármelyik érdekelttel

Nyílt közbeszerzési eljárás

- Ajánlati felhívással indul, melyet hirdetmény útján kell közzétenni
- Valamennyi érdekelt ajánlatot tehet
- Az ajánlati felhívásban fel kell tüntetni:
 - az érintett projektekre vonatkozó adatokat,
 - a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki leírást,
 - az ajánlatok bírálati szempontjait,
 - a szerződéskötés tervezett időpontját
- A részletes szerződési feltételeket az ajánlatkérő által készített dokumentáció tartalmazza, melynek rendelkezésre bocsátási módját az ajánlati felhívásban közzé kell tenni
- A ajánlattételi határidő lejártá után az ajánlatkérő elbírálja a beérkezett ajánlatok, melynek befejezésekor írásbeli összegzést készít az ajánlatokról, amelyeket az Európai Bizottság illetve a Közbeszerzések Tanácsa kérésére meg kell küldeni
- Az eljárás nyertese az az ajánlat, mely megfelel az ajánlati felhívásban közölt feltételeknek és a bírálati szempontok alapján a legkedvezőbb ajánlatnak minősül

Meghívásos közbeszerzési eljárás

- A meghívásos eljárás két részből áll, a részvételi és az ajánlattételi szakaszból
- A **részvételi szakaszban** az ajánlatkérő dönt a jelentkezők szerződés teljesítésére való alkalmasságáról, illetve alkalmatlanságáról
- Az **ajánlattételi szakaszban** az ajánlatkérő a részvételi szakaszban kiválasztott ajánlattevőktől kér ajánlatot
- A meghívásos közbeszerzési eljárás az ajánlattételi szakaszban a legjobb ajánlatot tevővel történő szerződés megkötésével zárul.

Tárgyalásos közbeszerzési eljárás I.

- Tárgyalásos közbeszerzési eljárás csak kivételes esetben alkalmazható
- A **hirdetmény közzétételével** induló eljárás egy részvételi és egy ajánlattételi szakaszból áll, melyek szabályai megegyeznek a meghívásos eljárással
- Alkalmazása:
 - Ha a nyílt vagy meghívásos eljárás érvényes vagy nem megfelelő ajánlat híján eredménytelen volt
 - ha a megrendelt építési beruházás vagy szolgáltatás természete, illetve hozzájuk kapcsolódó kockázatok nem teszik lehetővé az ellenszolgáltatás előzetes átfogó meghatározását
 - ha az építési beruházás kísérleti, kutatási célból szükséges

Tárgyalásos közbeszerzési eljárás II.

- A **hirdetmény nélküli** eljárás egy ajánlattételi szakaszból áll
- Alkalmazása:
 - Ha a nyílt vagy meghívásos eljárás érvényes vagy nem megfelelő ajánlat híján eredménytelen volt
 - ha nem nyújtottak be ajánlatot
 - ha a szerződést csak egy személy képes teljesíteni bizonyos műszaki sajátosságok, művészeti szempontok, vagy kizárólagos jogok védelme miatt
 - ha az ajánlatkérő által előre nem látható okból történt rendkívüli sürgősség miatt a másik két eljárás által meghatározott határidők nem lennének betarthatóak.

A kincstári biztos

Az Országgyűlés kincstári biztost jelöl ki, ha:

- A költségvetési szerv 60 napon túli tartozásállománya meghaladja a kiadási előirányzat 3,5%-át, vagy 50 millió forintot
- Kincstári biztosi zárójelentéssel lezárt időszak után egy éven belül ismét a fenti mértékű adósságállomány keletkezik
- Kijelölését a Kincstár kezdeményezi a pénzügyminiszternél

Kincstári biztos kinevezési feltételei

- Büntetlen előélet
- Magyar állampolgár
- Felsőfokú pénzügyi, számviteli végzettség
- Legalább 5 éves szakirányú gyakorlat, a kijelölést megelőző 10 évben
- Jogi személyiségű társaság, amely szakirányú költségvetési referenciával rendelkezik
- Kiválasztás nyilvános pályázat alapján történik

Önkormányzati biztos

A helyi önkormányzat képviselő testülete önkormányzati biztost rendel ki, ha:

- Az önkormányzat által fenntartott költségvetési szerv 30 napon túli tartozásállományát nem képes 30 nap alá szorítani
- Tartozásának mértéke eléri az éves előirányzat 10%-át, vagy 100 millió forintot

A biztos kirendelését kezdeményezheti

- Pénzügyi bizottság
- Polgármester
- Jegyző
- Megbízott könyvvizsgáló
- Költségvetési szerve vezetője

Önkormányzati biztosnak kinevezési feltételei

- Büntetlen előélet
- Magyar állampolgár
- Felsőfokú pénzügyi, számviteli végzettség
- Legalább 5 éves szakirányú gyakorlat, a kijelölést megelőző 10 évben
- A felsőfokú végzettségtől el lehet tekinteni, felsőfokú pénzügyi, számviteli szaktanfolyami szakképesítés esetén

A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárása

A törvény célja:

- A fizetőképesség helyreállítása
- A hitelezők védelme
- A kötelező feladatok folyamatos biztosítása az eljárás ideje alatt is

Az adósságrendezési eljárás a helyi önkormányzatok székhelye szerinti illetékes megyei bíróság hatáskörébe tartozó nem peres eljárás

Az eljárással kapcsolatos fogalmak

- Adósság
 - A közszükséglet kielégítése érdekében megrendelt, megvásárolt áruk és szolgáltatások ellenértéke, amelyet az önkormányzatok még nem elégítettek ki
- Adósságrendezés
 - Az eljárás azon szakasza, amelyet a bíróság adósságrendezési kezdő időpontként meghirdet
- Hitelező
 - Akinek vagyoni követelése áll fenn az adósságrendezés megindításának időpontjáig
- Adósságrendezésbe vonható vagyon
 - A hatósági feladatok és a lakossági szolgáltatások ellátásához szükséges vagyon feletti vagyonrész

Munkaerő-gazdálkodás

- Kötött létszámú gazdálkodás
 - Meghatározott az alkalmazható munkavállalók száma
 - Az adott létszámkerettől eltérés nem lehetséges
 - A béralap nagysága másodlagosan szabályozott
- Rugalmas, az adott feladat nagyságához igazodó gazdálkodás
 - Csak néhány munkaterület, ill. munkakör esetén központilag meghatározott a létszám
 - Elsődlegesen a béralap betartása a kötelező

Személyi juttatások

- Rendszeres személyi juttatások
 - A teljes munkaidőben foglalkoztatottak alapilletménye, illetménykiegészítése, illetménypótléka és minden havi rendszerességgel kifizetésre kerülő juttatás
- Nem rendszeres személyi juttatások
 - A teljes és részmunkaidőben foglalkoztatottak költségtérítése, hozzájárulása, amelyek kötelező jellegűek, vagy eseti, egyedi fizetési kötelezettségek
- Külső személyi juttatások
 - A költségvetési szerv állományába nem tartozók személyi juttatásai, a nem teljes munkaidőben foglalkoztatottak és a saját munkavállalók munkakörükön kívüli munkájáért fizetett juttatásai

Az illetményrendszer sajátosságai

- Meghatározott beosztáshoz, különböző szinten eltöltött szolgálati időhöz a bértétel alsó határa tartozik, a felső határ nincs szabályozva
- A szolgálati idővel béremelés történik abban az esetben is, ha az előző béremelés óta a dolgozó már részesült bérfejlesztésben
- A kötelező béremelés összege munkaköri csoportonként változik
- A vezetői munkakörökben alkalmazottak vezetői pótlékban részesülnek

Vagyongazdálkodás

- A **vagyon** természetes vagy jogi személyek tulajdonában lévő, értékben kifejezhető javak és a velük kapcsolatos jogok összessége
- A **tulajdon** másokat kizáró rendelkezési jogosultság, amely magában foglalja a tulajdonos jogát a vagyon használatára, átalakítására, értékesítésére, átadására, valamint a vagyon hasznára, hozamára
- A **vagyongazdálkodás** a rendelkezésre álló vagyon
 - Működtetésére irányuló szabályok rögzítése
 - Felhasználása meghatározott tevékenység ellátása érdekében
- A **vagyonkezelés** az a tevékenység, amelyet a tulajdonos helyett, de annak megbízásából, nevében és képviselőként a kezelő végez

A vagyon elemei I.

- Immateriális javak
 - A nem anyagi formában megtestesülő vagyon, ill. vagyonelem
 - Vagyoni értékű jogok
 - Szellemi termékek
 - Egyéb immateriális javak
- Tárgyi eszközök
 - Ingatlanok (*földterület és az azzal fizikai egységet alkotó építmény*)
 - Gépek, berendezések, felszerelések
 - Közúti járművek
 - Folyamatban lévő beruházások
 - Tartósan, egy éven túl szolgálják a költségvetési szerv tevékenységét
- Befektetett pénzügyi eszközök
 - Részesedések
 - Egy évnél hosszabb lejáratú forgalomképes értékpapírok
 - Hosszú lejáratú bankbetétek és adott kölcsönök

A vagyon elemei II.

- Üzemeltetésre, kezelésre, koncesszióba átadott eszközök
 - Az önkormányzati vagyongazdálkodásban a közművek működtetése esetén jellemző
- Készletek
 - A költségvetési szerv által vásárolt és saját előállítású, tevékenységét egy éven belül szolgáló anyagi eszközök
- Értékpapírok
 - Egy évnél rövidebb idejű, az átmenetileg szabad pénzeszközök hasznosítására, forgatási céllal vásárolt értékpapírok
- Pénzeszközök
 - A pénzintézetnél vezetett bankszámlákon lévő követelések értéke
 - Készpénzállomány
 - Előirányzat-felhasználási keretszámlán a terhelések és jóváírások különbözete

Az államháztartási vagyon szerkezete

- A kincstári vagyon
 - Állami feladatok ellátását szolgálja
 - Állami tulajdonú társasági részesedések
- Köztestületi vagyon
 - Közfeladatok ellátására felhasznált vagyon
 - A működés eredményességétől, ill. a használatba vétel hatására változhat
- Helyi (kisebbségi)önkormányzat vagyona
 - Tulajdon
 - Vagyoni jogok
- Társadalombiztosítási vagyon
 - Működtetési
 - Biztosítási
 - Vállalkozói

A vagyongazdálkodás szabályai

- Az államháztartás alrendszerének vagyonát nyilván kell tartani: *az adatok, az államtitkok kivételével nyilvánosak*
- Értékesíteni, vagy átengedni (koncesszió), csak nyilvános versenytárgyalás útján lehet
- Törvény, ill. rendelet alapján lehet a tulajdonjogot ingyenesen átruházni, valamint a követelésekről lemondani
- Apportként társaságba bevinni csak könyvvizsgáló által meghatározott értéken lehet
- A vagyongazdálkodást az Országgyűlés az Állami Számvevőszék útján ellenőrzi

Kincstári vagyoni igazgatóság

- Tulajdonosi jogok gyakorlása
 - A felelős miniszter
- Vagyonkezelői jogok
 - Állami feladatellátáshoz a vagyon rendelkezésre bocsátása
 - Állagmegóvás, értékmegőrzés biztosítása
 - Vagyonvédelem (őrzés) szervezése
 - Értéknövelés teljesítése
- Vagyontárgyak értékesítése
 - Törvényi felhatalmazás alapján
 - Állami feladat megszűnése esetén
 - Állami feladat kiszervezése esetén
 - Feleslegessé válás miatt
- Vagyonnyilvántartási rendszer vezetése
 - Állományban, értékben, összetételben bekövetkező változások

A költségvetési beszámolás célja

- Információszoigáztatás
 - Költségvetési előirányzatok alakulásáról
 - Vagyoni és pénzügyi helyzetéről
 - Létszám helyzetéről
 - Feladatmutatók, normatívák alakulásáról
 - Támogatásokról
- Az információszoigáztatás célja a megalapozott döntéshozatal és a gazdálkodás értékelése

A költségvetési beszámoló részei

- Éves beszámoló
 - Könyvviteli mérleg
 - Pénzforgalmi jelentés
 - Pénzmaradvány, előirányzat-maradvány, eredménykimutatás
 - Kiegészítő melléklet
- Féléves beszámoló
 - Pénzforgalmi jelentés
 - Pénzforgalom egyeztetés

Az államháztartás ellenőrzése

„Az államháztartási pénzügyi ellenőrzés alapvető célja számot adni arról, hogy az államháztartási pénzeszközökkel, vagyonnal szabályszerűen, szabályozottan, gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen gazdálkodnak-e.” [Áht. 120. § (1)]

Az ellenőrzés kiterjed:

- a jogszerűsége, a szabályozottságra,
- a pénzgazdálkodásra, a vagyongazdálkodásra
- a gazdaságosságra, a hatékonyságra és az eredményességre

Az államháztartás pénzügyi ellenőrzésének rendszere

Külső pénzügyi ellenőrzés

1. Állami Számvevőszék
2. Könyvvizsgálat (önkormányzatok)

Belső pénzügyi ellenőrzés

1. FEUVE
2. Belső ellenőrzés (BE)
FEUVE + BE = Belső kontroll
3. központi harmonizáció és koordináció

ÁSZ: Országgyűlésnek alárendelt

Célja elősegíteni:

Jogszabályok
betartása

Számviteli,
bizonylati rend
betartása

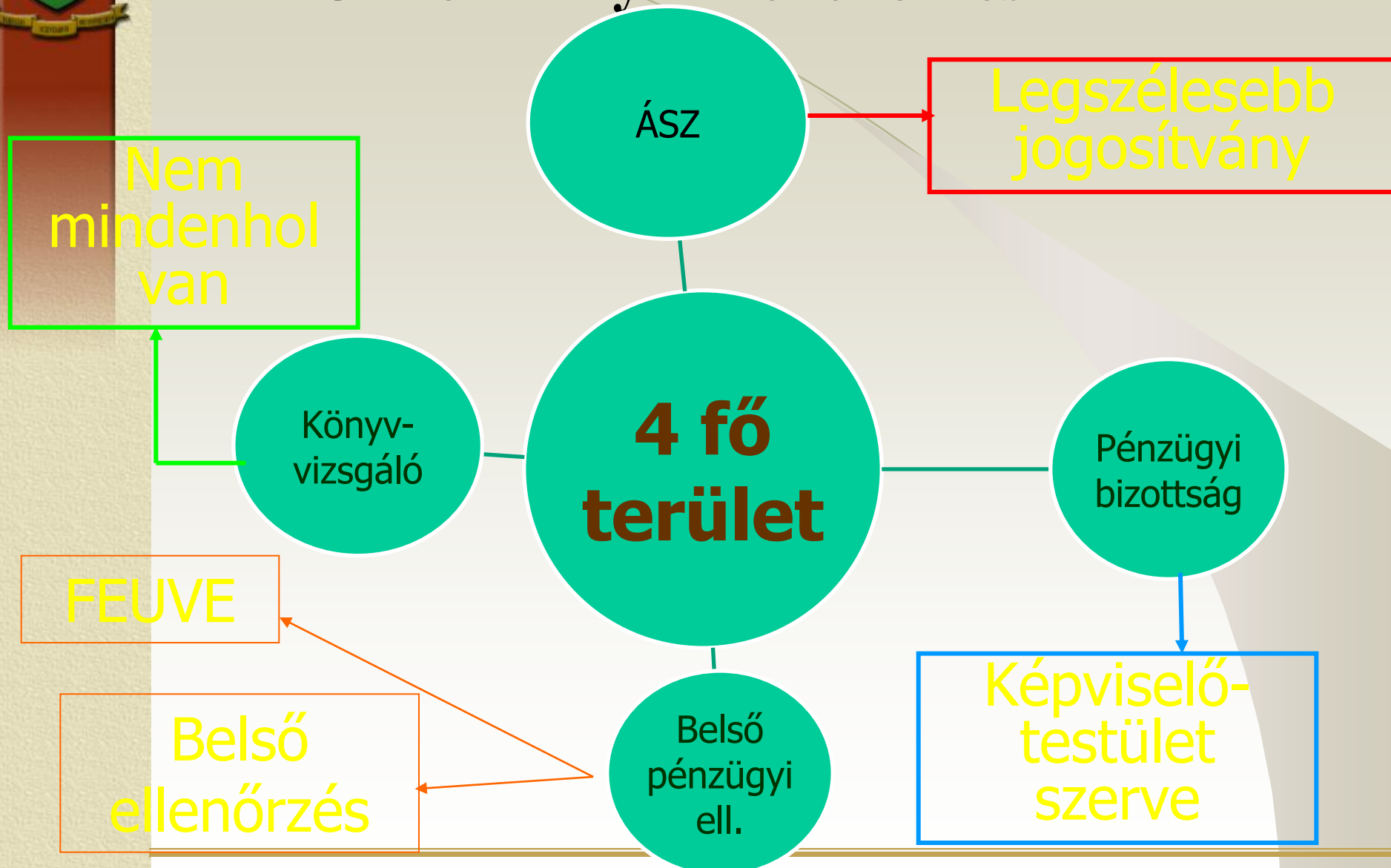
Bevételek
beszedése

Gazdaságos
felhasználás

Államadósság
célszerű
kezelése

Költségvetés,
zárszámadás
megalapozottsága

Önkormányzati ellenőrzés

ELLENŐRZÉSEK TÍPUSAI

- Előzetes ellenőrzés
 - Kincstári kifizetést megelőző
 - Pénzügyi-gazdaság műveletet megelőző
 - Döntéshozatal előtti, döntést segítő célú
- Egyidejű ellenőrzés
 - A vizsgált folyamattal egyidőben zajló
- Utólagos ellenőrzés
 - Pénzügyi-gazdasági eseményt követő
- Átfogó ellenőrzés
 - A szakmai feladatok és a költségvetési gazdálkodás szakaszainak együttes összefüggés vizsgálata egy meghatározott időszakra
- Témaellenőrzés
 - Egy adott feladat egyidejű vizsgálata több költségvetési szervnél
- Célellenőrzés
 - Ha a költségvetési szervnél egyedi feladat vizsgálata szükséges